ZBIERKA ZÁKONOV
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ročník 1979

Vyhlásené: 16.07.1979 Vyhlásená verzia v Zbierke zákonov Slovenskej republiky

Obsah tohto dokumentu má informatívny charakter.

72

VYHLÁŠKA
Ministerstva školstva Slovenskej socialistickej republiky
zo 7. júna 1979
o inšpekcii výchovy a vzdelávania

Ministerstvo školstva Slovenskej socialistickej republiky ustanovuje podľa § 20 zákona Slovenskej národnej rady č. 79/1978 Zb. o štátnej správe v školstve a § 37 ods. 1 zákona č. 89/1958 Zb. o výchove dorastu na povolanie v učebnom pomere (učňovský zákon):

Úlohy inšpekcie výchovy a vzdelávania

§ 1

(1) Inšpekcia výchovy a vzdelávania[1]) sa vykonáva:

a) na školách a v školských zariadeniach, ktoré spravujú národné výbory,

b) v predškolských zariadeniach zriaďovaných socialistickými organizáciami,

c) v ústredných orgánoch, organizáciách a zariadeniach pre výchovu mládeže, ktoré zodpovedajú za prípravu mládeže na robotnícke povolania,[1])

d) na školách v pôsobnosti iných ústredných orgánov,[1])

e) na národných výboroch,

f) v školských zariadeniach priamo riadených Ministerstvom školstva Slovenskej socialistickej republiky (ďalej len „ministerstvo školstva“).[2])

(2) Inšpekcia výchovy a vzdelávania podľa tejto vyhlášky sa nevzťahuje:

a) na vojenské školy, školy Zboru národnej bezpečnosti, školy Zboru nápravnej výchovy Slovenskej socialistickej republiky, podnikové a družstevné výchovné zariadenia a výchovné zariadenia spoločenských organizácií,

b) na jasle,

c) na kontrolu hospodárskeho zabezpečenia škôl a školských zariadení s výnimkou kontroly utvárania potrebných materiálno-technických podmienok pre ich účinnú prácu; nevzťahuje sa ani na kontrolu hospodárenia s prostriedkami zverenými školám a školským zariadeniam, ktorú vykonávajú podľa osobitných predpisov iné kontrolné orgány.

(3) Na školách v pôsobnosti iných ústredných orgánov [ods. 1 písm. d)] inšpekcia výchovy a vzdelávania kontroluje len uplatňovanie zásad určených ministerstvom školstva pre ideové a pedagogické riadenie škôl a vyučovanie všeobecnovzdelávacích predmetov.

§ 2

(1) Inšpekcia výchovy a vzdelávania vychádza vo svojej činnosti zo záväzného plánu hlavných úloh inšpekcie výchovy a vzdelávania určeného ministerstvom školstva,[3]) z hlavných úloh ministerstva školstva a ďalej z požiadaviek jednotlivých orgánov štátnej správy.

(2) Úlohy inšpekcie výchovy a vzdelávania sú:

a) kontrola úrovne, účinnosti a výsledkov výchovno-vzdelávacieho procesu vrátane výchovy mimo vyučovania organizovanej školami a školskými zariadeniami,

b) kontrola ideovo-politickej, pedagogickej a odbornej úrovne riaditeľov a pedagogických pracovníkov, kontrola úrovne a účinnosti ideovo-politického, pedagogického a odborného riadenia škôl a školských zariadení, utvárania priaznivých kádrových a materiálno-technických podmienok pre ich účinnú prácu a účelného využívania materiálno-technických podmienok vo výchovnom a vzdelávacom procese,

c) kontrola dodržiavania právnych predpisov a iných opatrení pre prácu škôl a školských zariadení a právnych predpisov a iných opatrení o jednotnom výkone štátnej správy v školstve na školách a v školských zariadeniach a v orgánoch štátnej správy nižšieho stupňa,

d) odborná pedagogická pomoc riaditeľom a ostatným pedagogickým pracovníkom škôl a školských zariadení pri odstraňovaní zistených nedostatkov vo výchovno-vzdelávacom procese a jeho riadení,

e) zovšeobecňovanie a rozširovanie pokrokových pracovných metód a dobrých skúseností z práce škôl a školských zariadení a zovšeobecňovanie poznatkov z realizácie školskej politiky,

f) účasť na hodnotení práce riaditeľov škôl a školských zariadení a školských inšpektorov orgánov štátnej správy nižšieho stupňa, predkladanie odporúčaní na zlepšenie kádrovej situácie na školách a v školských zariadeniach, predkladanie podnetov na odmeňovanie a vyznamenávanie pedagogických pracovníkov škôl a školských zariadení a školských inšpektorov orgánov štátnej správy nižšieho stupňa, prípadne podnetov na uloženie kárneho opatrenia týmto pracovníkom,

g) vyšetrovanie sťažností na riaditeľov škôl a školských zariadení týkajúcich sa ich riadiacej činnosti, ideovo-politického a pedagogického pôsobenia, v súčinnosti s nimi i sťažností na nedostatky v ideovo-politickom a pedagogickom pôsobení ostatných pedagogických pracovníkov a sťažností na činnosť inšpekcie výchovy a vzdelávania orgánov štátnej správy nižšieho stupňa,

h) predkladanie informácií z inšpekčnej činnosti o úrovni a výsledkoch výchovno-vzdelávacej práce škôl a školských zariadení a o ich riadení, o nedostatkoch a vznikajúcich problémoch príslušnému orgánu národného výboru a vyššiemu orgánu štátnej správy s návrhmi na ich riešenie; upozorňovanie iných organizácií a orgánov na zistené nedostatky a problémy, na potrebu ich riešenia v pôsobnosti týchto orgánov a organizácií,

i) spolupráca s ostatnými kontrolnými orgánmi, ktoré vykonávajú kontrolnú činnosť na školách a v školských zariadeniach a na národných výboroch.

§ 3
Členenie inšpekcie výchovy a vzdelávania

(1) Inšpekcia výchovy a vzdelávania sa člení na školskú inšpekciu a štátny dozor nad prípravou mládeže na robotnícke povolania.[4])

(2) Školskú inšpekciu vykonáva ministerstvo školstva, krajské národné výbory a okresné národné výbory. Štátny dozor nad prípravou mládeže na robotnícke povolania vykonáva ministerstvo školstva a krajské národné výbory.[4])

§ 4
Školská inšpekcia okresného národného výboru

Školská inšpekcia okresného národného výboru (ďalej len „okresná školská inšpekcia“) sa vzťahuje na školy a školské zariadenia, ktoré odborne vedie okresný národný výbor, a na miestne (mestské) národné výbory. Jej obsahom sú úlohy uvedené v § 2.

§ 5
Školská inšpekcia krajského národného výboru

(1) Školská inšpekcia krajského národného výboru (ďalej len „krajská školská inšpekcia“) sa vzťahuje na školy a školské zariadenia, ktoré odborne vedie krajský národný výbor,[5]) na školy a školské zariadenia, ktoré odborne vedie okresný národný výbor, na školy v pôsobnosti iných ústredných orgánov a na národné výbory nižších stupňov. Jej obsahom sú úlohy uvedené v § 2.

(2) Na školách, ktoré odborne vedie krajský národný výbor - s výnimkou stredných zdravotníckych škôl - krajská školská inšpekcia ďalej kontroluje:

a) organizáciu a priebeh prijímania na štúdium na stredných školách a maturitných skúšok,

b) úroveň prevádzkovej praxe vykonávanej žiakmi škôl v organizáciách,

c) či riaditelia škôl sledujú uplatňovanie absolventov v praxi a ako využívajú získané poznatky na zlepšovanie výchovnej a vzdelávacej práce škôl.

(3) Na úseku škôl a školských zariadení, ktoré odborne vedie okresný národný výbor, krajská školská inšpekcia metodicky usmerňuje činnosť okresnej školskej inšpekcie, poskytuje jej odbornú a metodickú pomoc, zovšeobecňuje poznatky z jej činnosti a kontroluje a hodnotí jej účinnosť. Na zabezpečenie svojich úloh vykonáva krajská školská inšpekcia na školách a v školských zariadeniach uvedených v predchádzajúcej vete v potrebnom rozsahu inšpekčnú činnosť.

(4) Na školách v pôsobnosti iných ústredných orgánov[6]) krajská školská inšpekcia kontroluje:

a) uplatňovanie a dodržiavanie zásad určených ministerstvom školstva pre ideové a pedagogické riadenie škôl,

b) úroveň a výsledky vyučovania všeobecnovzdelávacích predmetov.

§ 6
Štátny dozor nad prípravou mládeže na robotnícke povolania krajského národného výboru

(1) Štátny dozor nad prípravou mládeže na robotnícke povolania krajského národného výboru (ďalej len „krajský štátny dozor“) sa vzťahuje na zariadenia pre výchovu mládeže na robotnícke povolania[7]) a na organizácie, ktoré zodpovedajú za prípravu mládeže na robotnícke povolania. Jeho obsahom sú úlohy uvedené v § 2.

(2) Krajský štátny dozor ďalej kontroluje:

a) plnenie plánu prijímania žiakov a učňov a uzavieranie učebných zmlúv,

b) organizáciu a priebeh prijímania na štúdium, záverečných učňovských skúšok a maturitných skúšok,

c) či sa žiaci a učni zamestnávajú iba prácami v súlade s učebnými plánmi a učebnými osnovami, či pracovné a životné podmienky žiakov a učňov priaznivo ovplyvňujú ich všestranný rozvoj a či sa dodržiava organizácia školského roku,

d) účelné rozmiestňovanie a hospodárne využívanie zariadení pre výchovu mládeže na robotnícke povolania v súlade s výchovno-vzdelávacími cieľmi.

§ 7
Školská inšpekcia ministerstva školstva

(1) Školská inšpekcia ministerstva školstva (ďalej len „ústredná školská inšpekcia“) sa vzťahuje na školy a školské zariadenia, ktoré odborne vedú národné výbory,[8]) na národné výbory, na školské zariadenia priamo riadené ministerstvom školstva a na školy v pôsobnosti iných ústredných orgánov. Jej obsahom sú úlohy uvedené v § 2 a § 5 ods. 2 a 4.

(2) Ústredná školská inšpekcia metodicky usmerňuje činnosť školskej inšpekcie národných výborov, poskytuje jej odbornú a metodickú pomoc, zovšeobecňuje poznatky z jej činnosti, kontroluje a hodnotí jej účinnosť. Na zabezpečenie svojich úloh vykonáva ústredná školská inšpekcia v potrebnom rozsahu inšpekčnú činnosť na školách a v školských zariadeniach, ktoré odborne vedú národné výbory.

§ 8
Štátny dozor nad prípravou mládeže na robotnícke povolania ministerstva školstva

(1) Štátny dozor nad prípravou mládeže na robotnícke povolania ministerstva školstva (ďalej len „ústredný štátny dozor“) sa vzťahuje na ústredné orgány, organizácie a zariadenia pre výchovu mládeže, ktoré zodpovedajú za prípravu mládeže na robotnícke povolania. Jeho obsahom sú úlohy uvedené v § 2 a § 6 ods. 2.

(2) Ústredný štátny dozor metodicky usmerňuje činnosť krajského štátneho dozoru, poskytuje mu odbornú a metodickú pomoc, zovšeobecňuje poznatky z jeho činnosti, kontroluje a hodnotí jeho účinnosť. Na zabezpečenie svojich úloh vykonáva ústredný štátny dozor v potrebnom rozsahu inšpekčnú činnosť v zariadeniach pre výchovu mládeže na robotnícke povolania.

(3) Ústredný štátny dozor kontroluje dodržiavanie zásad pre riadenie prípravy mládeže na robotnícke povolania a zásad pre vykonávanie rezortného dozoru nad prípravou mládeže na robotnícke povolania v ústredných orgánoch a na generálnych riaditeľstvách výrobných hospodárskych jednotiek, prípadne v orgánoch, ktoré plnia obdobnú funkciu.

§ 9
Práva a povinnosti školských inšpektorov

(1) Školskí inšpektori majú tieto práva a povinnosti:

a) v súlade so zásadami na zabezpečenie kontroly v národnom hospodárstve a v štátnej správe[9]) vykonávať plánovite, sústavne a hospodárne komplexné, tematické a následné inšpekcie na školách, v školských zariadeniach a ostatných organizáciách a kontrolovať úroveň ideovo-politickej, pedagogickej, odbornej a metodickej práce riaditeľov a ďalších pedagogických pracovníkov,

b) vykonávať previerky vedomostí a zručností žiakov a učňov s cieľom zistiť, či ich úroveň zodpovedá ustanoveným požiadavkám a klasifikácii,

c) získavať od pracovníkov kontrolovaných organizácií a od príslušných orgánov, ktoré riadia tieto organizácie, informácie potrebné na vykonávanie inšpekcie,

d) ukladať riaditeľom, prípadne ďalším pracovníkom škôl a školských zariadení záväzné pokyny týkajúce sa obsahu a organizácie výchovno-vzdelávacieho procesu,[10])

e) preverovať prácu školských inšpektorov orgánov štátnej správy nižšieho stupňa, inštruovať a metodicky usmerňovať ich činnosť,

f) dočasne zastaviť výkon nezákonného alebo pedagogicky nesprávneho opatrenia učiteľa, riaditeľa školy alebo školského zariadenia alebo školského inšpektora orgánu štátnej správy nižšieho stupňa a informovať o tom orgán príslušný na vykonanie nápravy,[10])

g) vyšetrovať pridelené sťažnosti a využívať ich obsah a podnety pracujúcich pri inšpekcii,

h) spracúvať z inšpekcií zápisnice, správy a záznamy; prerokúvať výsledky inšpekcií s príslušnými vedúcimi pracovníkmi a vyžadovať od nich prijatie opatrení na odstránenie zistených nedostatkov, prípadne podanie správy o plnení týchto opatrení, i) zisťovať účinnosť opatrení usmerňujúcich činnosť škôl a školských zariadení a včas upozorňovať na vznikajúce nedostatky a problémy,

j) podporovať v súčinnosti s príslušnými odborovými orgánmi a organizáciami rozvoj iniciatívy a aktivity školských pracovníkov,

k) podieľať sa na vyhľadávaní pedagogických pracovníkov vhodných na vedúce funkcie.

(2) Na posúdenie špecifických otázok pri výkone inšpekčnej činnosti môže školský inšpektor prizvať poradcov vybraných z radov skúsených pedagogických pracovníkov alebo odborníkov z praxe.

§ 10
Povinnosti organizácií, v ktorých sa vykonáva inšpekcia výchovy a vzdelávania

Organizácie sú povinné:

a) umožňovať školským inšpektorom vstup do svojich objektov a poskytovať im všetky informácie potrebné na plnenie úloh inšpekcie výchovy a vzdelávania vrátane informácií o plnení prijatých opatrení na odstránenie zistených nedostatkov,

b) rozhodovať bez prieťahov o opatreniach, ktoré navrhuje inšpekcia, a prijaté opatrenia realizovať,

c) odstraňovať bez prieťahov inšpekciou zistené nedostatky, ktorými bol porušený zákon, iné všeobecné záväzné právne predpisy alebo smernice, pokyny a opatrenia.

§ 11
Rezortný dozor nad prípravou mládeže na robotnícke povolania

Rezortný dozor nad prípravou mládeže na robotnícke povolania sa spravuje zásadami, ktoré tvoria prílohu tejto vyhlášky.

§ 12
Zrušovacie ustanovenie

Zrušujú sa:

1. vyhláška Ministerstva školstva a kultúry č. 36/1959 Ú. v. (Ú. l.) o štátnom dozore nad výchovou učňov,
2. smernice pre vykonávanie štátneho dozoru nad výchovou učňov, uverejnené v čiastke 11/1959 Ú. v. (Ú. l.),
3. smernice Povereníctva školstva a kultúry z 15. VI. 1959 č. 16 192/1959-PAM o obsadzovaní miest okresných a krajských inšpektorov konkurzom (Zvesti PŠK 1959, zošit 13-14 a Zbierka smerníc pre národné výbory 1959 por. č. 64),
4. smernice Ministerstva školstva a kultúry z 31. augusta 1961 č. 41 408/61-I/1 o školskom dozore (Vestník MŠK 1961, str. 334) v znení smerníc z 25. januára 1962 č. 56 607/61-IX (Vestník MŠK 1962, str. 61),
5. úprava Ministerstva školstva Slovenskej socialistickej republiky z 24. februára 1975 č. 2339/1975-A/ÚI, ktorou sa vydávajú dočasné zásady školského dozoru (Zvesti MŠ a MK SSR 1975, str. 28).

§ 13
Účinnosť

Táto vyhláška nadobúda účinnosť 1. septembrom 1979.

Minister: Prof. Ing. Buša CSc. v. r.

Príloha vyhlášky č. 72
1979 Zb.

Zásady pre vykonávanie rezortného dozoru nad prípravou mládeže na robotnícke povolania

Čl. 1

Rezortný dozor nad prípravou mládeže na robotnícke povolania (ďalej len „rezortný dozor") vykonávajú ústredné orgány, a pokiaľ ide o výchovu učňov pre miestne hospodárstvo, krajské národné výbory,[11]) a to najmä v stredných odborných učilištiach a strediskách praktického vyučovania; v odborných učilištiach, učňovských strediskách a na pracoviskách mladistvých v pracovnom pomere vykonávajú rezortný dozor i generálne riaditeľstvá výrobných hospodárskych jednotiek alebo orgány, ktoré plnia obdobnú funkciu. Orgány uvedené v predchádzajúcej vete vykonávajú rezortný dozor svojimi pracovníkmi ustanovenými pre výkon rezortného dozoru.

Čl. 2

(1) Hlavnou úlohou rezortného dozoru je kontrolovať:

a) stav a úroveň prípravy mládeže na robotnícke povolania a výsledky ideovo-politickej a výchovno-vzdelávacej činnosti v stredných odborných učilištiach, odborných učilištiach, strediskách praktického vyučovania, učňovských strediskách a na pracoviskách mladistvých, ktorí po skončení povinnej školskej dochádzky nastúpili priamo do pracovného pomeru,

b) ako orgány, organizácie a zariadenia pre výchovu mládeže, ktoré zodpovedajú za prípravu mládeže na robotnícke povolania, dodržiavajú a plnia úlohy vyplývajúce zo všeobecne záväzných právnych predpisov a z iných pokynov a opatrení v tejto oblasti, najmä úlohy vyplývajúce z predpisov o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci a predpisov o finančnom a hmotnom zabezpečení žiakov a učňov,

c) ako sa zriaďujú, organizujú, kádrove zabezpečujú a materiálne vybavujú stredné odborné učilištia, odborné učilištia, strediská praktického vyučovania, učňovské strediská a iné pracoviská, v ktorých sa pripravuje mládež na robotnícke povolania,

d) metódy náboru mládeže na robotnícke povolania, plnenie plánu prijímania mládeže do prípravy na robotnícke povolania, dodržiavanie právnych predpisov upravujúcich uzavieranie učebných zmlúv, prípadne pracovných zmlúv mladistvých, a pracovného zaradenia vyučených po ukončení učebného pomeru podľa získanej kvalifikácie,

e) ako sa plnia učebné plány a učebné osnovy, či sa dodržiava časový rozvrh praktickej prípravy, odborného výcviku a teoretického vyučovania, či je podľa učebných osnov zabezpečené dostatočné množstvo vhodnej práce pre praktickú prípravu alebo odborný výcvik, či stroje, nástroje, zariadenia, pomôcky, pracovné miesta a pracovné prostriedky vyhovujú požiadavkám bezpečnosti a hygieny práce a úroveň stravovania a ubytovania mladistvých.

(2) Na posúdenie špecifických otázok pri vykonávaní dozoru môže rezortný dozor prizvať poradcov vybraných z radov skúsených pedagogických pracovníkov zariadení pre výchovu mládeže na robotnícke povolania.

(3) Rezortný dozor vyhodnocuje závery a výsledky svojich zistení a navrhuje príslušným orgánom a organizáciám opatrenia smerujúce k zlepšeniu prípravy mládeže na robotnícke povolania.

(4) Rezortný dozor v spolupráci so štátnym dozorom zabezpečuje pre pracovníkov vykonávajúcich rezortný dozor metodické inštruktáže a výmenu skúseností tak, aby sa zabezpečil jednotný postup pri vykonávaní rezortného dozoru.

Čl. 3

Pracovníci rezortného dozoru sú oprávnení navrhovať vedúcemu orgánu alebo organizácie, ktorý zodpovedá za prípravu mládeže na robotnícke povolania:

a) opatrenia na odstránenie zistených nedostatkov,

b) pochvaly, odmeny alebo iné ocenenia pracovníkom, ktorí dosahujú v príprave mládeže na robotnícke povolania mimoriadne dobré výsledky,

c) uloženie kárneho opatrenia pracovníkom, ktorí porušili svoje povinnosti.

Čl. 4

Podľa týchto zásad vypracujú ústredné orgány, ktoré zodpovedajú za prípravu mládeže na robotnícke povolania, vlastné opatrenia pre vykonávanie rezortného dozoru.

1) § 16 zákona Slovenskej národnej rady č. 79/1978 Zb. o štátnej správe v školstve.

2) § 14 ods. 2 písm. h) zákona Slovenskej národnej rady č. 79/1978 Zb.

3) § 20 zákona Slovenskej národnej rady č. 79/1978 Zb.

4) § 17 zákona Slovenskej národnej rady č. 79/1978 Zb.

5) § 12 zákona Slovenskej národnej rady č. 79/1978 Zb.

6) § 57 ods. 2 zákona č. 20/1966 Zb. o starostlivosti o zdravie ľudu.

7) Stredné odborné učilištia s výnimkou stredných odborných učilíšť, ktoré poskytujú len teoretickú prípravu, odborné učilištia, učňovské strediská a strediská praktického vyučovania.

8) § 7 ods. 3 a § 12 zákona Slovenskej národnej rady č. 79/1978 Zb.

9) Zásady č. 77/1975 Zb. zabezpečenia kontroly v národnom hospodárstve a v štátnej správe Slovenskej socialistickej republiky schválené uznesením vlády Slovenskej socialistickej republiky z 11. júna 1975 č. 175.

10) § 19 zákona Slovenskej národnej rady č. 79/1978 Zb.

11) § 30 ods. 3 zákona č. 89/1958 Zb. o výchove dorastu na povolanie v učebnom pomere (učňovský zákon).

Vydavateľ Zbierky zákonov Slovenskej republiky a prevádzkovateľ právneho a informačného portálu Slov-Lex dostupného na webovom sídle www.slov-lex.sk je Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, Župné námestie 13, 813 11 Bratislava, tel.: 02 571 01 000, e-mail: helpdesk@slov-lex.sk.